
Kommunåterkoppling 2017

Strängnäs

Elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan
och årskurs 2 på gymnasiet

LANDSTINGET
SÖRMLAND

Inledning

Landstinget Sörmland har som mål att vara Sveriges friskaste län år 2025. En del av målet är en förbättrad folkhälsa och en mer jämlik hälsa. Under våren 2017 genomförde Landstinget Sörmland för sjätte gången Liv & Hälsa ung undersökningen, en enkätundersökning om barns och ungas levnadsvanor, livsvillkor och hälsa.

Sörmländska elever i årskurserna 7 och 9 i grundskolan samt årskurs 2 på gymnasiet har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid, när skolpersonal varit närvarande. Av Sörmlands 63 skolor med elever i någon av dessa årskurser deltog 59 i undersökningen, drygt 7 800 elever. Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket medför att vissa löper större risk än andra att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika faktorer på olika nivåer runt individen. Inom folkhälsoarbetet används ofta begreppet hälsans bestämningsfaktorer för att ge en bild av dessa samband. Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan negativt och positivt, vilket benämns som riskfaktorer och skyddsfaktorer. Riskfaktorer är de bestämningsfaktorer som ökar risken för ohälsa, problem eller riskbeteenden. Det kan vara en egenskap, en händelse, ett förhållande eller en process.

Det är viktigt att så tidigt som möjligt fånga upp de barn och unga som är på väg in i ett negativt beteende och där man kan se att det finns riskfaktorer som bidrar till detta. Skyddsfaktorer är de faktorer som ökar individens möjligheter att bibehålla en god hälsa och är en motvikt till riskfaktorer. En skyddsfaktor kan liknas vid en buffert mot risker. Risken blir mindre när skyddsfaktorn finns och större när skyddsfaktorn saknas.

Vad är en kommunåterkoppling?

Kommunåterkopplingen är en redovisning av kommunens och länets resultat från Liv & Hälsa ung inom ett antal frågeområden för år 2017. Kommunåterkopplingarna redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten för kommunen från 2017 års Liv & Hälsa ung undersökning. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar, men visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte. För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i.

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procentsatser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan tjejer och killar?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Antal och andel elever i deltagande skolor som svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2017

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2 gymn.	Andel (%) åk 2 gymn.
Strängnäs	401	91	351	85	164	79
Sörmland	2 792	85	2 698	84	2 317	82

Årskurs 7

Resultat om skolan

Strängnäs kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan						
Trivs bra i skolan	69	74	81	84	73	78
Har oftast någon att vara med på rasterna	93	88	90	90	91	89
Skolkar aldrig	80	82	84	83	81	82
Har blivit mobbad den här terminen	20	19	15	13	19	17
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	5	4	5	4	6	4
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	90	89	78	86	84	87
Elever som inte gör läxor	7	6	5	5	7	6
Jag har studiero på lektionerna	28	28	40	32	33	30

Resultat om levnadsvanor

Strängnäs kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor						
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	79	76	87	85	82	80
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	66	63	69	66	67	64
Dricker läsk dagligen	5	6	10	11	8	9
Äter frukt eller grönsaker dagligen	57	54	46	50	51	52
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	44	42	45	43	45	43
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	85	85	88	88	86	86
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	57	48	63	57	59	52
Kan simma 200 meter	90	92	93	93	91	92
Sover mindre än 7 timmar per natt	24	28	25	23	26	26

Resultat om tobak och alkohol

Strängnäs kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak och alkohol						
Röker dagligen eller ibland	5	4	4	3	6	4
Snusar dagligen eller ibland	0	0	3	2	3	2
Druckit alkohol någon gång	33	25	36	29	35	28
Berusad/full någon gång	23	18	21	14	24	17

Resultat om mående och hälsa

Strängnäs kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	71	70	89	87	79	78
Glad i stort sett varje dag	59	56	65	66	62	60
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	58	52	70	74	64	62
Huvudvärk mer än en gång i veckan	23	19	9	9	17	14
Stressad mer än en gång i veckan	58	56	33	36	46	46
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	16	14	9	9	14	12

Resultat om hem och fritid

Strängnäs kommun åk 7, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	93	94	94	95	93	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	86	87	90	92	88	89
Nöjd med sin fritid	74	77	88	90	80	83
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	89	90	85	87	86	88
Elever med utländsk bakgrund	11	21	10	20	10	20
Bott i Sverige 9 år eller mindre	5	12	6	12	6	12
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	11	11	10	10	11	11
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	67	66	63	65	64	65

Årskurs 9

Resultat om skolan

Strängnäs åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan	K	L	K	L	K	L
Trivs bra i skolan	72	72	82	80	77	75
Har oftast någon att vara med på rasterna	93	89	91	91	91	90
Skolkar aldrig	79	74	70	73	74	73
Har blivit mobbad den här terminen	16	15	14	12	16	14
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	3	2	3	3	4	3
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	97	96	96	96	96	96
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	95	96	96	96	95	95
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	98	96	94	96	95	95
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	86	84	81	77	83	80
Elever som inte gör läxor	6	6	13	10	9	9
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	13	23	33	32	23	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet/läxor	11	15	13	13	13	14
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	14	18	18	18	17	18

Resultat om levnadsvanor

Strängnäs åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	76	72	76	78	76	75
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	77	69	63	67	69	67
Dricker läsk dagligen	5	10	15	19	10	15
Äter frukt eller grönsaker dagligen	73	62	53	53	63	57
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	42	47	56	48	49	48
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	85	82	91	87	87	84
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	54	49	63	62	58	55
Kan simma 200 meter	93	93	93	94	93	93
Sover mindre än 7 timmar per natt	35	38	35	32	37	36

Resultat om tobak, alkohol och droger

Strängnäs åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	10	10	7	9	9	10
Snusar dagligen eller ibland	0	1	7	9	4	6
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	21	19	35	25	27	22
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	10	15	14	18	12	17
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	50	41	42	36	46	39
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	6	14	17	17	11	17
Det är inte okej för mina föräldrar att jag dricker alkohol	82	81	77	80	80	80
Har använt narkotika någon gång	5	4	8	7	7	6

Resultat om mående och hälsa

Strängnäs åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	63	66	79	82	69	73
Glad i stort sett varje dag	45	50	67	61	55	55
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	50	50	72	71	60	61
Huvudvärk mer än en gång i veckan	25	24	16	11	21	18
Stressad mer än en gång i veckan	74	67	45	42	60	55
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	23	23	15	11	19	17

Resultat om hem och fritid

Strängnäs åk 9, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	97	95	96	94	97	94
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	82	85	91	89	86	87
Nöjd med sin fritid	71	70	82	84	76	77
Trivs bra med livet just nu	82	81	88	89	84	84
Har en kompis jag kan prata "om allt" med	86	86	81	82	83	84
Ser ljusst på framtiden	62	66	74	77	67	70
Elever med utländsk bakgrund	19	23	19	24	19	23
Bott i Sverige 9 år eller mindre	6	11	12	14	9	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	11	14	12	13	12	13
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	69	63	59	61	64	61

Årskurs 2

Resultat om skolan

Strängnäs åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat om skolan	K	L	K	L	K	L
Trivs bra i skolan	81	80	79	82	80	81
Har oftast någon att vara med på rasterna	91	90	95	89	93	90
Skolkar aldrig	58	67	54	65	56	66
Har blivit mobbad den här terminen	13	10	2	6	7	8
Har du blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	0	2	0	1	0	2
Oftast eller alltid trygg på väg till och från skolan	97	98	98	98	98	98
Oftast eller alltid trygg i klassrummet	96	97	98	98	97	98
Oftast eller alltid trygg på rasterna i skolan	96	97	98	98	97	97
Eleverna får vara med och bestämma på skolan	88	91	74	85	81	88
Elever som inte gör läxor	6	4	16	10	11	7
Har betyg F i 1-2 ämnen eller fler	21	25	35	29	28	28
Har en sjukdom som påverkar skolarbetet läxor	11	20	11	13	11	17
Har ett funktionshinder som påverkar skolarbetet/läxor	13	18	19	18	16	19

Resultat om levnadsvanor

Strängnäs åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat levnadsvanor	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	71	68	71	68	71	68
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	82	74	79	68	80	71
Dricker läsk dagligen	8	13	19	21	14	18
Äter frukt eller grönsaker dagligen	66	63	53	45	59	53
Är stillasittande mer än 4 timmar efter en dag i skolan	48	52	53	55	50	54
Vardagsmotion, går, cyklar idrottar mer än 30 minuter per dag	84	78	85	84	85	81
Tränar minst 30 min 3 gånger per vecka på fritiden	39	41	52	56	45	49
Kan simma 200 meter	95	90	97	92	96	91
Sover mindre än 7 timmar per natt	38	44	37	41	38	42

Resultat om tobak, alkohol och droger

Strängnäs åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat tobak, alkohol & droger						
Röker dagligen eller ibland	21	20	23	20	22	20
Snusar dagligen eller ibland	0	3	18	21	9	12
Använt e-cigarett senaste 12 månaderna	18	18	39	30	29	25
Rökt vattenpipa senaste 12 månaderna	17	24	25	31	21	28
Druckit alkohol senaste 12 månaderna	80	73	76	68	78	71
Berusad/full 1 gång i månaden eller oftare senaste 12 månaderna	44	28	33	32	38	31
Har använt narkotika någon gång	15	10	18	16	17	14

Resultat om mående och hälsa

Strängnäs åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hälsa						
Mår bra eller mycket bra	62	61	81	77	71	69
Glad i stort sett varje dag	46	43	61	54	53	48
Lugn eller avslappnad mer än en gång i veckan	45	43	64	68	55	56
Huvudvärk mer än en gång i veckan	26	27	8	10	17	18
Stressad mer än en gång i veckan	82	77	57	47	70	61
Har haft värk i axlar/ skuldror/nacke mer än en gång i veckan	33	27	18	12	26	20

Resultat om hem och fritid

Strängnäs åk 2, Liv & Hälsa ung 2017	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
Resultat hem och fritid						
Jag kan alltid lita på mina föräldrar när det verkligen gäller	89	86	90	86	89	86
Nöjd med sin fritid	68	66	78	78	73	72
Trivs bra med livet just nu	79	78	89	87	84	82
Har en kompis jag kan prata ”om allt” med	92	88	83	86	88	87
Ser ljust på framtiden	61	60	71	68	66	64
Elever med utländsk bakgrund	16	26	9	25	13	26
Bott i Sverige 9 år eller mindre	6	13	4	14	5	13
Mamma och/eller pappa är arbetslös eller långtidsjukskriven	10	17	12	16	11	16
Bor med båda sina föräldrar (som bor tillsammans)	65	57	63	55	64	56

Vill du veta mer om enkätundersökningen, titta på
Liv & Hälsa ungs webbplats www.landstingetsormland.se/lhu

Återkopplingen är sammanställd av arbetsgruppen för
Liv & Hälsa ung i Landstinget Sörmland.
Januari 2018

